

Návrh záverečného účtu za rok 2004

Číslo: 5545/2005/KVOP

PREDKLADÁ:

Henrieta Antalová
vedúca Kancelárie verejného ochrancu práv

OBSAH:

- I. Správa o hospodárení
- II. Tabuľková časť
- III. Príloha

Bratislava marec 2005

1. Správa o hospodárení

Verejný ochranca práv je nezávislý ústavný orgán, ktorý sa v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom podieľa na ochrane základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb pri konaní, rozhodovaní alebo nečinnosti orgánov verejnej správy, ak je ich konanie, rozhodovanie alebo nečinnosť v rozpore s právnym poriadkom alebo s princípmi demokratického a právneho štátu.

Za krátku existencie inštitútu v Slovenskej republike sa verejný ochranca práv pevne etabloval do systému mimosúdnej právnej ochrany. Kancelária verejného ochrancu práv pôsobí ako funkčná právna inštitúcia s vysokým medzinárodným kreditom.

Verejnému ochrancovi práv bolo za trojročnú históriu jeho existencie v Slovenskej republike doručených 6 408 podnetov fyzických a právnických osôb. Kancelárii verejného ochrancu práv sa podarilo vybaviť 5 639 podnetov.

Na základe analýzy preskúmaných podnetov fyzických a právnických osôb si verejný ochranca práv a jeho kancelária vytýčili úlohy výraznou mierou sa podieľať na zvyšovaní právneho vedomia občanov Slovenskej republiky. Preto je k celkovému počtu vybavených podnetov nevyhnutné dodať, že Kancelária verejného ochrancu práv nad rámec zákona o verejnom ochrancovi práv a z vlastnej iniciatívy verejného ochrancu práv poskytuje právne rady a usmernenia vo svojom sídle v Bratislave a v 8 pôsobiskách po celom Slovensku. Celkovo bolo nad rámec zákonných povinností poskytnutých 9 156 právnych rád a usmernení.

Náklady na činnosť verejného ochrancu práv a jeho kancelárie sa do 31. 12. 2004 podľa § 27 ods. 6 zákona č. 564/2001 Z.z. o verejnom ochrancovi práv zabezpečovali zo samostatnej rozpočtovej kapitoly.

Príjmy rozpočtových organizácií

Kancelária verejného ochrancu práv nemala v zákone č. 598/ 2003 Z.z. o štátnom rozpočte na rok 2004 rozpočtované príjmy, nakoľko výkon pôsobnosti verejného ochrancu práv sa fyzickým a právnickým osobám poskytuje bezplatne.

Jediným stabilným príjmom Kancelárie verejného ochrancu práv sú prijaté úroky z účtov finančného hospodárenia.

Skutočné príjmy Kancelárie verejného ochrancu práv boli vo výške 56 tis. Sk, z toho 1 tis. Sk boli prijaté úroky z finančného hospodárenia a 55 tis. Sk vrátené prostriedky z roku 2003. Išlo o refundáciu zahraničnej služobnej cesty Európskym parlamentom, uskutočnenej v roku 2003, ale refundovanej až v marci 2004.

Výdavky rozpočtových organizácií

Zákonom č. 598/2003 Z.z. o štátnom rozpočte na rok 2004 boli Kancelárii verejného ochrancu práv schválené výdavky vo výške 32 000 tis. Sk. Prostriedky boli členené podľa ekonomických ukazovateľov nasledovne:

Bežné výdavky (600).....29 500

z toho:

610.....13 407

640..... 500

Kapitálové výdavky.....2 500

z toho:

710.....2 500

Schválený rozpočet bol v priebehu roka upravený tromi rozpočtovými opatreniami.

Rozpočtovým opatrením č.1 bolo Kancelárii verejného ochrancu práv v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky č.974 zo 14.10.2003 a v súlade so zákonom č. 120/1993 Z.z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky povolené prekročiť záväzné ukazovatele štátneho rozpočtu na rok 2004 takto:

Výdavky kapitoly spolu: o 142 tis

Bežné výdavky (600): o 142 tis

z toho:

* 610.....o 122 tis

Rozpočtovým opatrením č.2 bolo Kancelárii verejného ochrancu práv v súlade s uznesením Vlády Slovenskej republiky č.974 zo 14.10.2003 povolené prekročiť záväzné ukazovatele štátneho rozpočtu na rok 2004 takto:

Výdavky kapitoly spolu: o 370 tis

Bežné výdavky (600): o 370 tis

z toho:

* 610.....o 274 tis

Rozpočtovým opatrením č. 3 zo dňa 12.10.2004 boli na základe žiadosti Kancelárie verejného ochrancu práv viazané rozpočtové prostriedky určené na bežné transfery a týmto rozpočtovým opatrením sa zvýšila kategória 630 na zabezpečenie bežnej prevádzky Kancelárie verejného ochrancu práv. Uvedené rozpočtové opatrenie bolo umožnené malou práceneschopnosťou zamestnancov v priebehu roku 2004 a finančné prostriedky určené na nemocenské dávky mohla Kancelária verejného ochrancu práv použiť na prevádzkové účely.

Rozbor čerpania výdavkov za rok 2004

Kancelária verejného ochrancu práv vyčerpala 13 407 tis. Sk na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania (kategória 610), čo predstavovalo 100% upraveného rozpočtu a v súvislosti s tým Kancelária verejného ochrancu práv odvieďla **3 917 tis. Sk ako poistné a príspevok zamestnávateľa do poisťovní (620)**.

Kancelária verejného ochrancu práv použila **12 224 tis Sk na tovary a ďalšie služby (630)**, čo predstavovalo 99,9% upraveného rozpočtu. Rozbor výdavkov tejto kategórie poukazuje na vysoké náklady za prenájom kancelárskych priestorov (takmer 55% všetkých výdavkov na tovary a služby), čo je spôsobené tým, že napriek veľkej snahe Kancelárie verejného ochrancu práv o získanie priestorov vo vlastníctve štátu, nebola doposiaľ úspešná a Kancelária verejného ochrancu práv nevie túto situáciu bez pomoci kompetentných orgánov vyriešiť. Verejný ochranca práv sa v roku 2004 opätovne obrátil na kompetentné orgány vrátane predsedu vlády Slovenskej republiky a viacerých ministrov so žiadosťou o pomoc pri riešení zabezpečenia trvalého sídla Kancelárie verejného ochrancu práv.

S rastúcim počtom občanov, ktorý sa obracajú na verejného ochrancu práv rastú aj náklady na úhradu za **poštovné, telekomunikačné služby a kancelárske potreby**. Rozpočet na tieto položky bol v priebehu roku navýšený a krytý presunom finančných prostriedkov z bežných transferov (rozpočtové opatrenie č.3)

Kancelária verejného ochrancu práv sa snažila naďalej aj v roku 2004 **približovať svoju činnosť občanom regiónov Slovenska**, aby priamo vo svojom regióne mali možnosť stretávať s odbornými zamestnancami a v priamom kontakte riešiť svoje podania na verejného ochrancu práv. Kancelária verejného ochrancu práv v roku 2004 rozšírila okruh regiónov, v ktorých už v spolupráci s miestnou samosprávou vykonáva svoju činnosť o pôsobiská v mestách Prešov a Veľký Krtíš, ktoré sa pridali k už existujúcim pôsobiskám v mestách Trenčín, Banská Bystrica, Žilina, Veľký Meder, Poprad a obci Dohňany.

V roku 2004 boli z úsporných dôvodov uskutočnené **zahraničné služobné cesty** len do Českej republiky. Napriek veľmi dobrej spolupráci s európskymi inštitúciami podieľajúcimi sa ochrane základných práv a slobôd, finančné prostriedky neumožnili zástupcom Kancelárie verejného ochrancu práv zúčastňovať sa na viacerých významných podujatiach v zahraničí.

Kancelária verejného ochrancu práv organizovala v roku 2004 niekoľko významných podujatí. Pod záštitou predsedu Národnej rady Slovenskej republiky a za účasti predsedu Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnosti a postavenie žien Kancelária verejného ochrancu práv organizovala **dve medzinárodné konferencie**, ktoré zaznamenali vysoký záujem predstaviteľov politického života, akademickej obce, profesijných združení a mimovládnych organizácií z Českej a Slovenskej republiky. Pri príležitosti druhého výročia svojej činnosti verejný ochranca práv usporiadal konferenciu pod názvom "Postavenie ombudsmana v demokratickom a právnom štáte" a v spolupráci s občianskym združením medzinárodnú konferenciu "Práva dieťaťa a ich ochrana", ktorá bola XIII.-tym pokračovaním z cyklu „Dieťa v ohrození“. S cieľom nadviazania a prehĺbenia vzájomnej spolupráce ombudsmanských inštitúcií blízkyh nielen geografickým usporiadaním, ale aj historickým vývojom a aktuálnym dianím v medzinárodnom priestore Kancelária verejného ochrancu práv usporiadala **„Summit ombudsmanov krajín V4“** vo Vysokých Tatrách, s témami rokovani: činnosť ombudsmanov po vstupe do Európskej únie, vzťah národných ombudsmanov

a Európskeho ombudsmana, pôsobenie národných ombudsmanov v regiónoch svojich krajín a spolupráca ombudsmanov s mimovládnyimi organizáciami a médiami.

Ďalšie významné položky tejto kategórie tvorili výdavky na **vzdelávanie zamestnancov** v štátnej službe a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme, nákup **odbornej literatúry, zbierok zákonov, lístkovnic, interiérového vybavenia kancelárií a stravovanie zamestnancov**, ktoré Kancelária verejného ochrancu práv zabezpečuje prostredníctvom stravných kupónov a údržba **výpočtovej techniky** vrátane softvéru. Ide najmä o údržbu a aktívne zásahy do informačného systému na spracovanie podnetov v súlade so zákonom č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv v znení neskorších predpisov a zákonom č. 395/2002Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov.

Kancelária verejného ochrancu práv vyplatila **28 tis. Sk na bežné transfery (640)**, ktoré boli použité na nemocenské dávky pre zamestnancov za prvých desať dní pracovnej neschopnosti.

Rozpočet kapitálových výdavkov bol 2500 tis. Sk. Najvýznamnejšou investíciou v roku 2004 bolo obstaranie osobného motorového vozidla, ktoré umožnilo Kancelárii verejného ochrancu práv uskutočňovať zvýšené množstvo poskytovania právnych rád a usmernení a preskúvania podnetov v regiónoch Slovenskej republiky a kúpu ďalších licencií na informačný systém na spracovanie registratúry, z dôvodu doobsadzovania systemizovaných miest v Kancelárii verejného ochrancu práv.

Ďalšími investičnými akciami boli nákup výpočtovej techniky pre novoprijatých zamestnancov a kúpa farebného kopírovacieho zariadenia. Kapitálové výdavky boli čerpané na 99 % schváleného rozpočtu.

Celkové **príjmy** kapitoly Kancelárie verejného ochrancu práv boli **56 tis. Sk** a **výdavky 32 445 tis Sk**, čo predstavovalo 99,8% plnenie rozpočtu. Kancelária verejného ochrancu práv **usporila v roku 2004 71 tis. Sk**, najmä vďaka nízkej práceneschopnosti zamestnancov a nečerpaniu nemocenských dávok..

Vyhodnotenie rozpočtových programov

Kancelária verejného ochrancu práv mala v roku 2004 jeden rozpočtový program, ktorý realizuje druhý rok.

Program : Ochrana základných práv a slobôd.

Zámer: Podieľať sa na ochrane základných práv a slobôd pri činnosti orgánov verejnej správy.

Ciele:

- I. Vytvárať podmienky pre vybavenie 500 podnetov ročne.
- II. Poskytnúť 100 hodín ročne bezplatného právneho poradenstva v regiónoch Slovenskej republiky.

Ukazovatele :

- I. Počet vybavených podnetov ročne.
- II. Počet hodín ročne bezplatného právneho poradenstva poskytnutého v regiónoch Slovenskej republiky.

Vyhodnotenie rozpočtových programov :

- I. V roku 2004 bolo **vybavených 3 596 podnetov.**
- II. V roku 2004 Kancelária verejného ochrancu práv poskytla občanom **422 hodín bezplatného právneho poradenstva v regiónoch Slovenskej republiky.**

Iné hodnotené oblasti

Činnosť Kancelárie verejného ochrancu práv v roku 2004 zabezpečovalo 25 zamestnancov v štátnej službe / z tohto počtu 23 s právnickým vzdelaním/ a 12 zamestnancov vo výkone práce vo verejnom záujme. roku 2004 Kancelária verejného ochrancu práv realizovala 9 výberových konaní, z toho 6 na miesta voľné štátnozamestnanecké miesta odborných pracovníkov v právnych odboroch kancelárie. Prevažná väčšina štátnych zamestnancov už absolvovala kvalifikačné skúšky a tým splnila podmienky na vymenovanie do stálej štátnej služby.

Kancelárie verejného ochrancu práv sa mimoriadnu záťaženosť právnikov v prospech rýchlej služby občanovi snažila riešiť na rok 2004 zvýšením pracovných miest u administratívnych pracovníkov, ktorí by mohli v podstatnej miere odbremeniť odborných pracovníkov od viacerých administratívnych činností. Kancelária má len 4 administratívne pracovníčky, z ktorých 2 zabezpečujú pre potreby kancelárie kumulatívne aj iné pracovné činnosti.

Na základe uvedených skutočností verejný ochranca práv požiadal ministra financií o zvýšenie limitu zamestnancov vo výkone prác vo verejnom záujme, a to bez nároku na finančné krytie. Žiadosti nebolo vyhovieť aj z dôvodu, že ministerstvo predpokladalo napriek nášmu záväzku, že zvýšenie limitu počtu zamestnancov bude mať dopad na rozpočty nasledujúcich rokov.

Najdôležitejšie operácie na majetkových účtoch súvahy boli nákup osobného automobilu, výpočtovej a kancelárskej techniky a licencií k informačnému systému. Kancelária verejného ochrancu práv neevidovala k 31.12.2004 žiadne záväzky ani pohľadávky s výnimkou vzťahov vyplývajúcich z výplaty decembrových miezd, ktoré boli realizované v januári 2005.

3. Príloha

Kancelária verejného ochrancu práv nemá žiadne podriadené rozpočtové ani príspevkové organizácie.